

**Skupina
študijných odborov**

82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA II

Stupeň vzdelania

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

OBSAH

1	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	6
1.1	Základné údaje	6
1.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	7
2	PROFIL ABSOLVENTA	8
2.1	Všeobecná charakteristika absolventa	8
2.2	Odborné kompetencie	8
3	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	11
3.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M)	11
3.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M)	12
3.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	14
3.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	15
3.5	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K).....	17
3.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K)	18
3.7	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	20
3.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	21
4	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	23
4.1	Teoretické vyučovanie	23
4.2	Praktické vyučovanie	23
5	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	24
5.1	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	24
	ekonomické vzdelávanie.....	24
5.2	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I	25
	umelecko-historická výchova.....	25
	výtvarná príprava	26
	vlastností materiálov, techniky a technologické postupy.....	27
	návrhová tvorba	28
5.3	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I.....	29
	MODELÁRSTVO A NAVRHOVANIE OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV	29

5.4	Účelové kurzy/učivo.....	30
	plenér.....	30
5.5	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 85	
	Umenie a umeleckoremeselná tvorba II	31
	dejiny umenia a remesla.....	31
	výtvarná príprava.....	32
	vlastnosti materiálov, techniky a technologické postupy.....	33
	návrhová tvorba	35
5.6	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory skupiny 85 Umenie	
	a umeleckoremeselná tvorba II.....	36
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV	36
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA	39
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE	41
	VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA	43
	TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU	45
	LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV	47

POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM

6	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	50
6.1	Základné údaje	50
6.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	51
7	PROFIL ABSOLVENTA.....	51
7.1	Všeobecná charakteristika absolventa	51
7.2	Odborné kompetencie	51
8	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	54
8.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium	
	s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (N).....	54
8.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné	
	kvalifikačné štúdium (N).....	54
8.3	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s	
	praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N).....	55
8.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné	
	kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku	
	(N)	56
9	VZDELÁVACIE OBLASTI	57
9.1	Teoretické vyučovanie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
9.2	Praktické vyučovanie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
10	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	Chyba! Záložka nie je definovaná.
10.1	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 82	
	Umenie a umeleckoremeselná tvorba I	Chyba! Záložka nie je
	definovaná.	
	umelecko-historická výchova.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	výtvarná príprava.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	vlastnosti materiálov, techniky a technologické postupy..	Chyba! Záložka
	nie je definovaná.	
	návrhová tvorba.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.

10.2	Vzdelávacie štandardy špecifické pre všetky študijné odbory skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	MODELÁRSTVO A NAVRHOVANIE OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV	Chyba! Záložka nie je definovaná.
10.3	Účelové kurzy/učivo	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	plenér.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
10.4	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	DEJINY UMENIA A REMESLA	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	VÝTVARNÁ PRÍPRAVA	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	NÁVRHOVÁ TVORBA.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
10.5	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA .	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
11	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY - EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA	58
11.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie	58
11.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie.....	59
11.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	60
11.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie.....	61
11.5	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie	62
11.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie.....	62
11.7	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	64

11.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	65
11.9	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie	66
11.10	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie	66
11.11	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie	67
11.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie	68

1 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1.1 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe

Dĺžka štúdia	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR¹	4
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa	kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách
Možnosti ďalšieho štúdia	pomaturitné štúdium, študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia, alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku

Dĺžka štúdia	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR¹	4
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín

¹ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa	absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, ako odborne vzdelaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch umeleckoremeselnej oblasti a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia	pomaturitné štúdium, študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia, ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

1.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu, čo musí posúdiť a vyjadriť sa odborný lekár.

2 PROFIL ABSOLVENTA

2.1 Všeobecná charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II je kreatívny odborník v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Absolvent študijného odboru 82 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent študijného odboru 85 s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku uplatňuje svoje profesionálne zameranie v orientácii umeleckoremeselných znakov v jednotlivých slohových obdobiach a reprodukuje znalosť všeobecnej kresby a modelovania, smeruje poznatky z ekonomiky k jednoduchým úkonom súvisiacim s prvotnou evidenciou pracovného času a materiálu. Vedie pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík, dokáže sa orientovať v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii.

2.2 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent umeleckého odboru 82 má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť,
- popísať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť všeobecné poznatky historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- vysvetliť morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- vysvetliť prácu s farbou vo vzťahu k dekoru a objemu vo výtvarnom zobrazovaní,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,

- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby,
- popísať základy anatómie pri zobrazovaní častí ľudského tela v 2D a 3D podobe,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- používať odbornú terminológiu,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- orientovať sa v základoch obchodného a pracovného práva, autorského zákona,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.

Absolvent umeleckoremeselného odboru 85 má:

- uviesť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- zhodnotiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- uviesť historické súvislosti o dobových technikách stvárnenia daného umelecko-remeselného predmetu,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- používať odbornú terminológiu,
- definovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie ,
- používať základné ekonomické pojmy,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- orientovať sa v základoch obchodného a pracovného práva, autorského zákona ,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie štúdiom odbornej literatúry.

b) Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru 82 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,

- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- aplikovať variabilné realizačno-technologické postupy tvorby umelecko-remeselného výrobku v danom odbore,
- písať a kresliť písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku, výtvarnej a technickej dokumentácie,
- vytvoriť a spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu,
- narábať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- obhájiť svoju prácu v odbornej terminológii,
- používať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Absolvent umelecko-remeselného odboru 85 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu s ohľadom na súvisiace technické normy,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- aplikovať variabilné výtvarné techniky a postupy v umelecko-remeselnej tvorbe,
- písať a kresliť písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku, výtvarnej a technickej dokumentácie,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím variabilných technologických postupov výroby,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- organizovať jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- pracovať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

3 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

3.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	50	1600
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2176
Disponibilné hodiny	14	448
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	50		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)}	24 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{c)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ^{h)}	5		
Človek a príroda ^{d)} fyzika biológia chémia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{e)} informatika ^{f)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{g)}	8		
	68		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
			68
Teoretické vyučovanie			

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Odborná prax ⁱ⁾	-		
Disponibilné hodiny	14		
SPOLU	132		

3.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M)

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z disponibilných hodín disponibilných hodín. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmety fyzika, chémia, biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v prvom ročníku a 2 hodiny týždenne v druhom ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecnovzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- h) Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa jeho účelu v oblasti odboru štúdia.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- j) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- k) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na

posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- l) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- o) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- p) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

3.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	2112
Disponibilné hodiny	8	256
SPOLU	136	4352

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	62		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)} jazyk národnostnej menšiny literatúra ^{b)} cudzí jazyk ^{c)}	36 12 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ⁱ⁾	5		
Človek a príroda ^{e)} fyzika biológia chémia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{f)} informatika ^{g)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{h)}	8		
	66		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
			66
Teoretické vyučovanie			
Odborná prax	-	j)	
Disponibilné hodiny ^{m)}	8		

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z disponibilných hodín disponibilných hodín. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmety fyzika, chémia, biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- f) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v prvom ročníku a 2 hodiny týždenne v druhom ročníku.
- g) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- h) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- i) Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa jeho účelu v oblasti odboru štúdia.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- k) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na

posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou priezrovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- o) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- p) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

3.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	42	1344
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	76	2432
Disponibilné hodiny	14	448
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	42		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)}	24 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{c)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ^{h)}	2		
Človek a príroda ^{d)} chémia fyzika biológia	2		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{e)} informatika ^{f)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{g)}	4		
	76		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
			76
Teoretické vyučovanie			28
Odborná prax ^{h)}	-	48	48
Disponibilné hodiny	14		

⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K)

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z disponibilných hodín disponibilných hodín. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku, resp. informatiku v odbore) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecnovzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- h) Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- i) Predmety sa na 6 hodinách v týždni za celé štúdium vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách.
- j) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je v 1. – 3. ročníku práca na ročníkovom projekte v rozsahu 5 pracovných dní ukončený obhajobou (okrem študijného odboru 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov). Povinnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je v 1. – 3. ročníku polročná a koncoročná práca v rozsahu 5 pracovných dní a polročná práca vo 4. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.

- k) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je plenér, ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných premetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- m) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školského vzdelávacieho programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

3.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	54	1728
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	76	2432
Disponibilné hodiny	6	192
SPOLU	136	4352

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	54		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)} jazyk národnostnej menšiny a literatúra ^{b)} cudzí jazyk ^{c)}	36 12 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ⁱ⁾	2		
Človek a príroda ^{e)} chémia fyzika biológia	2		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{f)} informatika ^{g)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{h)}	4		
	76		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
			76
Teoretické vyučovanie		ⁱ⁾	28
Odborný výcvik	-	48	48
Disponibilné hodiny	6		
SPOLU	136		

⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z disponibilných hodín. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- f) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku.
- g) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku, resp. informatiku v odbore) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- h) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- i) Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- j) Predmety sa na 6 hodinách v týždni za celé štúdium vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách.
- k) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je v 1. – 3. ročníku práca na ročníkovom projekte v rozsahu 5 pracovných dní ukončený obhajobou (okrem študijného odboru 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov). Povinnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je v 1. – 3. ročníku polročná a koncoročná práca v rozsahu 5 pracovných dní a polročná práca vo 4. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.

- l) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je plenér, ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných premetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školského vzdelávacieho programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

1. Teoretické vyučovanie
2. Praktické vyučovanie

4.1 Teoretické vyučovanie

Zvláštnosťou celého vzdelávacieho programu je synchronnosť technickej stránky (využitie prírodovedného učiva na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí) a umeleckej a remeselnej stránky na rozvoj vedomostí podporovaných znalosťami z dejín výtvarného umenia od histórie po súčasnosť.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre všetky odvetvia umeleckej tvorby a umeleckoremeselnej výroby pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Neoddeliteľnou súčasťou teoretických predmetov je dôraz na využitie a likvidáciu odpadov, ktoré vznikajú počas technologického toku, ekonomických dopadov znečisťovania prostredia priemyselnou činnosťou.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem.

Teoretické vyučovanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory a odborné zamerania. Časť vzdelávacej oblasti má charakter praktických cvičení.

4.2 Odborná prax, odborný výcvik

Učivo týchto vzdelávacích oblastí komplexne využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a aplikuje ich v praktickej činnosti. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a dizajnéra od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacích predmetov zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách – laboratóriá, štúdiá, ateliéry. Pri práci žiak dodržiava ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používa osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiava ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

5.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Základné pojmy pracovného práva

Osobný manažment

Základné atribúty trhu práce

Daňový a odvodový systém

Príjem

Pravidlá riadenia osobných financií

Plánovanie, príjem a práca

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

Právne pojmy podnikania, podstata podnikateľskej činnosti, živnostenské podnikanie, jednoduchý podnikateľský zámer, finančný plán

Spotrebiteľská výchova

Finančná zodpovednosť spotrebiteľa

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľa

5.2 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I

UMELECKO-HISTORICKÁ VÝCHOVA

Učivo odborných predmetov sa zameriava na poznatky z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného výrobku. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality.

Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať inšpiráciu v dejinách výtvarnej kultúry, ale aj v aktuálnej umeleckej tvorbe. Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať historický vývoj spoločnosti, výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- charakterizovať dobové odievanie a odevné doplnky s cieľom identifikovať konkrétny sloh ako inšpiráciu následnej autorskej tvorby v súčasnej odevnej a obuvníckej tvorbe,
- realizovať rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy, obsahu a kompozičnej výstavby,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia.

Obsahové štandardy

Dejiny umenia a odievania

Ucelená orientácia v oblasti vývoja spoločnosti, výtvarnej kultúry od vzniku po súčasnosť. Osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Základné trendy súčasnej módnjej, odevnej a obuvníckej tvorby.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo na tejto úrovni poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska. Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy a technologickými postupmi používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnutím charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia grafických programov pri výtvarnom vyjadrovaní,
- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- zakresliť jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov.

Obsahové štandardy

Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Výrazové prostriedky na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného a úžitkového výrobku.

Figurálne kreslenie

Ľudské telo ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Základné konštrukcie, proporcie a poloha častí ľudského tela a celej postavy. Kompozičné umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími predmetmi.

Osobná umelecká prezentácia

Klasické techniky inštalácie výtvarných objektov a výrobkov, práca s digitálnym fotoaparátom, používanie skenera, úprava fotografie, používanie iných grafických softvérov na spracovanie prezentácie. Prezentácia vlastných prác.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe úžitkového výrobku.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov na výrobu módných doplnkov a obuvi. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou. Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov, ich vlastnosti, zloženie a ovládať spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné výrazové možnosti,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- posúdiť vhodnosť použitia materiálov z hľadiska ich štruktúry a zloženia a mať cit pre kombinovanie materiálov,
- charakterizovať podmienky skladovania a ošetrovania materiálov podľa platných predpisov,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky a popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Základné suroviny a materiály

Základné suroviny, ich pôvod, spôsob ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Základné materiály používané v odbore. Druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr... .

Techniky a technologické postupy

Techniky a technologické postupy výroby módných, odevných doplnkov a obuvníckej výroby. Vývoj technológie. Materiály, hodnotenie a ich kombinácie. Technologické postupy techník vytvárania výrobkov, postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Popis spôsobov finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Ručné opracovávanie materiálu základnými technikami, povrchové úpravy, pomôcky a prístroje.

NÁVRHOVÁ TVORBA

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce dizajnéra obuvi a módnych doplnkov. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vede žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy. Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy obuvi a módnych doplnkov, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

Návrhová tvorba

Tvorba kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizovaných štúdií. Jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácii s písmom, architektúra tvaru a výtvarný výraz, pohybové štúdie, typografické štúdie. Vzťah medzi materiálom, technologickým postupom a výtvarnými a výrazovými možnosťami. Programové vybavenie pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

Informačné zdroje

Práca s informáciami, ich získavanie, triedenie, orientácia v nich, vyhodnocovanie, používanie a ďalšie spracovanie. Zaznamenávanie a uchovávanie v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie.

Autorský zákon

Informácie o práve duševného vlastníctva z oblasti autorského práva a práva súvisiaceho s autorským právom, ktoré súvisí s umeleckou a kultúrnou oblasťou.

5.3 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I

Študijný odbor

MODELÁRSTVO A NAVRHOVANIE OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje a prezentuje vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Ťažisko kvalifikácie je v realizácii vlastných návrhov, ovládaní pomôcok a náradia, pracovných postupov obuvníckej a galantérnej tvorby, uplatňovaní techník a technológií strojovej i ručnej výroby. Uplatní sa aj ako vedúci pracovník a vedie pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík, pričom sa orientuje v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii. Uplatnenie v praxi je široké, v prevádzkach zameraných na modelárstvo a navrhovanie obuvi a módnych doplnkov, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať historické súvislosti a zákonitosti tvorby obuvi a módnych doplnkov,
- vysvetliť technologické, funkčné, estetické i ekonomické hľadisko výroby umeleckoremeselného výrobku,
- popísať princípy výtvarného navrhovania obuvi, galantérie i módnych doplnkov podľa estetických kritérií,
- vysvetliť princípy práce s technickými výkresmi,
- charakterizovať vlastnosti, správanie a spôsoby použitia jednotlivých materiálov používaných v odbore,
- popísať optimálne technologické postupy zhotovenia módneho produktu,
- vymedziť princípy tvorby výtvarnej a technickej dokumentácie vrátane využitia digitálnych technológií,
- definovať odbornú terminológiu.

Obsahové štandardy

Technológia obuvi a módnych doplnkov

Teoretické vedomosti v oblasti odborných a špeciálnych metód konštruovania a modelovania výrobkov, samostatné riešenie zadanej úlohy.

Základy anatómie a fyziológie ľudských končatín, princípy a metódy modelovania v teoretickej rovine, vlastné návrhy obuvi a módnych doplnkov.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhovať obuv a módne doplnky podľa umelecko-historických zásad ale aj podľa súčasných trendov s využitím variabilných výtvarných techník,
- používať digitálne médiá v rámci technologickej prípravy výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti a použitie materiálov podľa jednotlivých pracovných úloh,
- zhotovovať jednotlivé súčasti obuvi – zvršky, spodky, montážne diely jednotlivých módnych doplnkov a typov obuvi,
- konštruovať a modelovať obuv i galantériu podľa vlastných invenčných návrhov,
- aplikovať variabilné technologické postupy zhotovenia výrobku,
- správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím odbornej literatúry a digitálnych technológií,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii,
- obhájiť svoju prácu,
- samostatne pracovať pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a hygieny práce a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Realizácia výtvarných návrhov

Realizácie vlastných návrhov žiaka. Práca s pomôckami a náradím, používanie pracovných postupov obuvníckej a galantérnej tvorby. Prax v základných technikách a technológiách uplatňovaných v strojovej i ručnej výrobe.

5.4 Účelové kurzy/učivo

Charakteristika účelových kurzov a sústredení/učiva

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy a sústredenia, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

PLENÉR

týždňové výtvarné sústredenie pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou

Plenér je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie má byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené návyky. Stavia na teoretických vedomostiach a sústreďuje sa na rozvoj zručností, čo je hlavným cieľom krajinárskeho kurzu. Využívajú sa hlavne názorné a praktické metódy, prevláda slovné hodnotenie, ktorého náplň tvorí rozbor jednotlivých prác žiakov. Rozsah a obsah stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov sa spracuje do časového harmonogramu, kde sa stanoví spôsob personálneho bezpečnostného materiálno-technického a organizačného zabezpečenia. Preukázanie výkonu v tejto vzdelávacej oblasti predpokladá, že absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať týmito stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prezentovať schopnosť spájať teoretické vedomosti o formách výtvarného jazyka, s praktickými zručnosťami vo využívaní výtvarných výrazových a vyjadrovacích prostriedkov,
- vysvetliť prostriedky výstavby a kompozície výtvarných diel a tvorivo ich uplatňovať v aktívnom vzťahu k prírode,
- samostatne a tvorivo interpretovať objekty z krajiny v podobe realistickej štúdie, v kreatívnych posunoch a rôznych formách akčného umenia,
- zachytiť krajinu v konkrétnom ročnom období a s využitím naučených výtvarných techník ju zobrazíť vo svojej práci,
- prostredníctvom land artu vstupovať v interaktívnej polohe do vzťahu s prírodou,
- chrániť prírodu a životné prostredie.

Obsahové štandardy**Teoretické vyučovanie**

Teoretické vyučovanie nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v bloku odborných výtvarných predmetov. Vedomosti z náuky o výtvarných vyjadrovacích a výrazových prostriedkoch. Poznatky z kompozície v ploche i priestore. Hodnotenie vlastných prác, analýza a rozbor diela v kontexte technologických postupov. Rôzne výrazové formy a posuny v oblasti technických a materiálových prostriedkov.

Praktická realizácia

Praktické vyučovanie sa sústreďuje na komplex činností, ktoré súvisia s procesom výtvarnej tvorby v exteriéri. Témy – krajina a jej posuny, štúdie prírodnín, ľudová a sakrálna architektúra ako súčasť krajiny, inštalácia prírodnín do rôznych výtvarných objektov. Rôzne výtvarné techniky - kresba, maľba, koláž, asambláž, inštalácie a niektoré formy akčného umenia. Ochrana prírodného prostredia.

**5.5 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 85
Umenie a umeleckoremeselná tvorba II****DEJINY UMENIA A REMESLA**

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a umožňuje mu pochopiť vzťahy medzi umením a remeslom. Obsahový štandard je zameraný na špecifiká spracovávanía umelecko-remeselných artefaktov v historických a aktuálnych súvislostiach. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť a vzťah ku kultúrnym hodnotám.

Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať inšpiráciu v dejinách výtvarnej kultúry a ako zdroje ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy**Absolvent má:**

- charakterizovať historický vývoj spoločnosti, výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,

- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- realizovať rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- charakterizovať a hodnotiť teoretický a praktický význam obsahu a formy diela voľného úžitkového umenia,
- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka.

Obsahové štandardy

Dejiny výtvarnej kultúry

Ucelená orientácia v oblasti vývoja spoločnosti a jej výtvarnej kultúry od vzniku po súčasnosť. Súbor základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Základné trendy súčasného výtvarného umenia v nadväznosti na príslušný odbor štúdia.

Analýza umeleckého diela

Súbor vedomostí, získaných štúdiom dejín výtvarnej kultúry a schopnosti výtvarného analytického myslenia, umožňujúce rozbor umeleckého diela z rôznych hľadísk. Historické zaradenie spojené s určením autora a slohu s následnou analýzou vzťahu formy a obsahu, posúdením kompozičnej výstavby a celkového výrazu umeleckého diela.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

(neplatí pre študijný odbor 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov)

Učivo žiakovi pomáha osvojiť si základy výtvarného vyjadrovania a zobrazovania základnými technikami. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Rozvíja výtvarné zručnosti, usmerňuje a cibrí jeho vkus. Žiak sa učí vecne a realisticky zobrazovať videnu skutočnosť technikami kresby, maľby a modelovania a zároveň sa učí pretvoriť videnu skutočnosť do štylizovanej podoby. Cieľom štúdia tohto obsahového štandardu sa realizujú tieto hlavné aspekty – morfológia výtvarnej tvorby a štúdia reálií. Funkcia figurálneho a figuratívneho kreslenia spočíva v chápaní zaznamenávania proporcií. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe obrazu a objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnúť charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia grafických programov pri prípravných fázach diela,
- vysvetliť a zdôvodniť vývoj písma a správne používať základné odborné názvoslovie,

- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- vymedziť a prakticky realizovať základné postupy krešebného a plastického zobrazenia častí ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov.

Obsahové štandardy

Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Dostupné výrazové prostriedky na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného diela. Charakter koncepčného riešenia a použitie výtvarných nástrojov.

Figurálne a figuratívne kreslenie

Historický vývoj písma, jeho základné prvky, autorov a charakteristické znaky. Písmo ako súčasť výtvarnej kompozície. Ľudské telo a proporcie predmetov ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Kompozične umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími objektmi.

Osobná umelecká prezentácia

Klasické techniky inštalácie výtvarných objektov, práca s digitálnym fotoaparátom a príprava prezentácie s použitím grafických softvérov. Prezentácia vlastných prác.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov, konzervovania, reštaurovania a odbornej starostlivosti o umelecko-remeselné predmety. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Obsahový okruh je previazaný s oblasťami prírodovedného a jazykového vzdelávania a komunikácie a je tiež úzko spojený so vzdelávaním v informačných a komunikačných technológiách. Tesné väzby má s obsahovým okruhom návrhová a realizačná tvorba.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,

- charakterizovať rôzne druhy materiálov vo svojom odbore, ich vlastnosti, zloženie a spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné vyznenie finálneho výrobku,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- vedieť vybrať vhodný materiál pre konkrétny výrobok,
- efektívne a hospodárne v práci využívať všetky dostupné suroviny a materiály,
- charakterizovať podmienky ich skladovania a ošetrovania podľa platných predpisov,
- pomenovať používané farby a farbivá a vysvetliť spôsoby ich aplikácie,
- uvádzať spôsoby udržiavania a čistenia a postupy pri konzervovaní a reštaurovaní výrobkov,
- rozlišovať suroviny vhodné k výrobe glazúr, určiť vhodnosť ich použitia s prihliadnutím na štruktúru a vlastnosti glazúr,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky a popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- zvoliť vhodný postup pre realizáciu zadanej úlohy na základe jeho analýzy a stanoviť harmonogram jednotlivých pracovných operácií,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- dokázať samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Základné suroviny a materiály

Základné suroviny, ich pôvod, spôsob ťažby, spracovania, uskladňovania.

Rozlíšenie materiálov podľa charakteristických znakov, rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, technológie spracovania. Rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

Technické kreslenie

Presnosť, priestorová predstavivosť, zručnosť pri zhotovovaní a čítaní jednoduchých a stredne zložitých technických výkresov.

Základy normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov, spojovacích súčiastok, spojov, výrobné výkresy. Praktická činnosť v odbore. Deskriptívna geometria a názorné zobrazovanie, základ pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

Techniky a technologické postupy

Techniky a technologické postupy výroby, suroviny, princípy spracovania, materiály a ich vlastnosti. Vývoj technológie. Hodnotenie vhodnosti postupov pri realizácii úlohy na základe jeho analýzy. Prehľad o používaných strojoch, zariadeniach, základné charakteristiky ich funkcie.

NÁVRHOVÁ TVORBA

(neplatí pre študijný odbor 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov)

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vede žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, ale aj historických súvislostiach, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy.

Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Pozornosť v tejto časti vzdelávania je venovaná rozvíjaniu schopnosti komunikácie so zákazníkmi, obchodnými a pracovnými partnermi. Žiak môže v rámci vzdelávacieho procesu riešiť i priame zákazky firiem a inštitúcií.

Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky. Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- výtvarne vnímať a samostatne vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- schopnosť využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

Návrhová tvorba

Tvorba kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizovaných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácií

s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie. Vzťah medzi uvažovaným materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Programové vybavenie pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

Informačné zdroje

Práca s informáciami, ich získavanie, triedenie, orientácia v nich, vyhodnocovanie, používanie a ďalšie spracovanie. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie. Na získavanie informácií slúži knižnica s odbornou literatúrou, masovo-komunikačné prostriedky a internetové stránky.

Autorský zákon

Obsah učiva zahŕňa informácie o práve duševného vlastníctva z oblasti autorského práva a práva súvisiaceho s autorským právom, ktoré súvisí s umeleckou a kultúrnou oblasťou.

5.6 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje a prezentuje aj vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Ťažisko kvalifikácie spočíva v spracovaní kovov v rámci umeleckej kovovýroby pri využívaní techník a pracovných postupov, technológie ručného rytia, špeciálnych postupov spojených s rytím a cizelovaním šperkov, spracúvaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, tlačením kovov, tepaním, cizelovaním, ozdobovaním zbraní rytím. V praxi využíva tiež reštaurátorské prístupy a zásahy, dokumentáciu o nich, spracúva reštaurátorské správy. Uplatní sa aj ako vedúci pracovník a vedie pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík, pričom sa orientuje v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii. Uplatnenie v praxi je široké, v malých i väčších firmách, prevádzkach zameraných na umeleckoremeselné spracúvanie kovov, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základné úlohy odvetvia, v ktorom sa pripravuje,
- rozpoznávať jednotlivé stavebné slohy a zákonitosti umelecko-remeselného spracovania kovov,
- identifikovať vlastnosti a použitie materiálov podľa zamerania,
- vysvetliť technické výkresy a dielenské náčrty,
- popísať prípravné fázy vzniku umelecko-remeselného výrobku,
- uviesť metódy spracovania a technologické postupy výroby funkčných a úžitkových predmetov,

- popísať princípy prvotnej evidencie pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- vysvetliť spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie,
- identifikovať pomôcky a nástroje, stroje a zariadenia daného zamerania,
- definovať odborné termíny podľa zamerania,
- uviesť predpisy a požiadavky Štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- definovať význam a hodnoty pamiatok.

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

- vysvetliť techniky a pracovné postupy používané podľa zamerania,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady opracovania povrchov materiálov,
- prezentovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti.

V oblasti **ryteckých prác**

- popísať technológiu meditlače, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- rozlišovať rozdiely tlačových techník,
- definovať zásady patinovania a farbenia kovov,
- charakterizovať rytecké náradie, nástroje a pomôcky,
- popísať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,
- určiť postup pri povrchových úpravách a konzervácii kovov,
- analyzovať historické technológie.

V oblasti **pasiarskych prác**

- opísať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vysvetliť chemické procesy pri pasiarskych prácach,
- vysvetliť účel, podstatu procesu, účinnosť ochrany a estetiku smaltovania v umeleckej výrobe,
- popísať špecifické typy úprav ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- prezentovať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

Základné materiály, techniky a technologické postupy

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

Ucelené vedomosti o technikách a technológiách. Príprava v zameraní kováčske a zámočnickej práce- základné úlohy odvetvia. Orientácia v opisoch pracovných postupov technológií, materiálov a starých techník. Vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin.

V oblasti **ryteckých prác**

Ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Techniky a pracovné postupy v odbore, technológie ručného rytia, špeciálne postupy spojené s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Základné reštaurátorské prístupy a dokumentácia reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

V oblasti **pasiarskych prác**

Spracovanie farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, tlačením kovov, tepaním, cizelovaním, materiály a technológie povrchových úprav materiálov, historické technológie, reštaurovanie a rekonštrukcia pasiarskych prác.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo spracovávať a obrábať kovy,
- vykonávať povrchové úpravy výrobkov,
- obsluhovať základné stroje a zariadenia,
- navrhovať výtvarné riešenie umelecko-remeselných výrobkov a objektov s použitím variabilných výtvarných techník,
- vyberať vhodný materiál a technologický postup výroby produktu,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť vlastnosti materiálov a surovín,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- posudzovať priame aj nepriame vplyvy svojej výrobnéj činnosti na životné prostredie.

V oblasti kováčskych a zámočnických prác

- zhotovovať výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, recyklácia odpadu.

V oblasti ryteckých prác

- zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre oceľotlač a zlatotlač,
- vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov,
- ryť dekor na lovecké zbrane,
- ryť miniatúrne puncové značky.

V oblasti pasiarskych prác

- používať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vybrať správny chemický proces pri pasiarskych prácach,
- vykonávať také úpravy ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- používať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy**Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania)**

Spracovanie materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie pri zhotovení historických umelecko-remeselných a výtvarných diel, zručnosti spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

Výtvarné a technické prostriedky

Ucelené vedomosti o spracovaní kovov, techniky a pracovné postupy používané v odbore, technológie ručného rytia, špeciálne postupy spojené s rytím a cizelovaním šperkov, história medailérstva a mincovníctva, ozdobovanie zbraní rytím. Základné reštaurátorské prístupy a dokumentácia reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy. Spracovanie farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zváraním, spájkovaním, kovaním, tlačením kovov, tepaním, cizelovaním... Materiály a technológie povrchových úprav materiálov, historické technológie, reštaurovanie a rekonštrukcia pasiarskych prác.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje a prezentuje aj vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Ťažisko kvalifikácie spočíva v práci s drevom a svojráznosti umeleckoremeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách. Podľa odborného zamerania tvorí v umeleckoremeselnej oblasti stolárstva, rezbárstva, čalúnnickej a dekoratívnej tvorby. Uplatnenie v praxi je široké, v malých i väčších firmách, prevádzkach zameraných na umeleckoremeselné spracúvanie dreva, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- analyzovať princípy umeleckých remesiel so zameraním na spracovanie dreva,
- opísať princíp práce s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej dokumentácie,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- uviesť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- vysvetliť historický vývin písma, od prvých zmienok až po digitálnu tlač,
- posúdiť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, súvisiace technické normy,
- popísať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitia pri prezentáciách svojej tvorby.

V oblasti **stolárskych prác**

- popísať rôzne výtvarné techniky blízke stolárskemu remeslu,
- definovať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- popísať prípravu a ošetrovanie používaných materiálov, chyby výrobkov, vlastnosti surovín a základných materiálov,

V oblasti **rezbárskych prác**

- popísať materiály, rezbárske nástroje, náradie, základné drevoobrábacie stroje, zariadenia a pomôcky používané pri rezbárskych prácach,
- vysvetliť tradičné a súčasné grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- popísať princípy navrhovania, konštruovania, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- posúdiť základné technológie, techniky rezby a materiály používané pri výrobe všetkých druhov rezby.

V oblasti **čalúnických a dekoratívnych prác**

- vysvetliť perspektívy rozvoja technológie a smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,

- priblížiť techniky a technológie umeleckého a umelecko-remeselného spracúvania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- analyzovať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- popísať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- prezentovať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických **artefaktov**.

Obsahové štandardy

Materiály, techniky a technologické postupy

Ucelené teoretické odborné vedomosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve, konzervátorskej a reštaurátorskej techniky. Vedomostný základ a orientácia v druhoch, spôsoboch, technológiách, nábytkárskych a ozdobných technikách spracovania dreva jednotlivých slohových období.

Základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických a dekoratívnych, stolárskych a rezbárskych materiálov. História a vývoj čalúnnických, stolárskych a rezbárskych prác, téma bezpečnosti práce a ekologických aspektov čalúnnickej práce.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť použitých materiálov a nástrojov na ich opracovanie,
- vykonávať jednotlivé profesie v nábytkárskej výrobe,
- opraviť a renovovať starožitný nábytok a výrobky z dreva,
- uplatňovať plošné, priestorové, plastické a farebné videnie,
- vypočítať spotrebu materiálu, kalkuláciu výrobných nákladov a cenu výrobku,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej výrobe a udržiavať ich.

V oblasti stolárskych prác

- navrhovať správne technologické postupy s ohľadom na použité materiály, technické a technologické požiadavky,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu a technickú dokumentáciu pre jednotlivé typy výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- aplikovať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické a súčasné,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť rôzne situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti rezbárskych prác

- vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,

- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, prejavíť kreativitu dizajnéra,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti čalúnnických a dekoratívnych prác

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zhotoviť čalúnenie operadiel,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania)

Spracovanie materiálov rôznymi technikami, povrchová úprava a dekorácie, spracovanie doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

Výtvarné a technické prostriedky

Ucelené odborné zručnosti pri práci s drevom, vedomosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve, konzervátorské a reštaurátorské techniky.

Odborné zručnosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckoremeselnou stolárskou, rezbárskou, čalúnnickou a dekoratérskou tvorbou.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje a prezentuje aj vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Ťažisko odbornej kvalifikácie spočíva v špeciálnych metódach práce konštruktéra a modelára, ručných slovenských kožiarskych technikách, použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Uplatnenie v praxi je široké, v malých i väčších firmách,

prevádzkach zameraných na umeleckoremeselné spracúvanie kože, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pomenovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- priblížiť umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- určiť spôsoby zabezpečenia odbornej agendy a ich aplikáciu v kožiarskom priemysle,
- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov,
- vysvetliť technologické postupy spracovania kože a príbuzných materiálov,
- vymedziť techniky používané pri spracovávaní kožiarskych materiálov,
- uviesť spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- popísať výrobnú a riadiacu činnosť.

Obsahové štandardy

Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Technologické a technické základy kožiarskej výroby, technologické procesy pri montáži obuvi, technologické a výrobné postupy výrobkov koženej galantérie. Materiály, ich vlastnosti, hodnotenie, využitie vo výrobe, spôsoby ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus. Laboratórne cvičenia.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby vo svojej tvorbe,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- samostatne navrhovať a konštruovať nové výrobky,
- zrealizovať vlastný návrh počnúc výtvarnou realizáciou až po jeho remeselné spracovanie,
- obsluhovať stroje a zariadenia kožiarskej remeselnej výroby,
- vypracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu a obhájiť si svoju prácu,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti pri práci a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Ručné techniky používané pri spracúvaní kože

Ručné slovenské kožiarske techniky, možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Využitie v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby kožiarskych úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločenstvách (európskych i svetových).

Konštruovanie a modelovanie

Špeciálne metódy práce konštruktéra a modelára, vlastná tvorivá aktivita žiakov, samostatné riešenie zadanej úlohy. Základy anatómie a fyziológie ľudských končatín, metódy modelovania pre základné vzory, aplikácia vedomostí pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov. zhotovovanie výrobkov z kože a jej imitácií, rôzne techniky a technológie, reštaurovanie výrobkov z usní, zručnosti a návyky pri zhotovovaní náročných výrobkov.

Študijný odbor

VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje a prezentuje aj vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Podľa odborného zamerania ťažisko odbornej kvalifikácie spočíva v realizácii typov umelecko-výtvarných výrobkov, využívaní vlastných výtvarných návrhov, kombinácii vhodných technologických postupov a techník, vhodných spôsobov riešenia technických problémov, ekonomické a výrobné hľadiská realizácie. Uplatnenie v praxi je široké, v malých i väčších firmách, prevádzkach zameraných na spracúvanie skla, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vytvoriť vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- získať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhnuť výrobok podľa základných estetických kritérií,
- riešiť výrobok konštrukčne, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

V oblasti brúsenia skla

- popísať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla ,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- určiť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- ovládať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

V oblasti hutníckeho tvarovania skla

- pomenovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- popísať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- uviesť zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- definovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- analyzovať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- posúdiť princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- posúdiť princípy a technologický postup pieskovania skla,
- analyzovať zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie,
- poznať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- priblížiť spôsoby povrchových úprav kovových doplnkov používaných v bižutérii.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- uvádzať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- popísať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov,
- charakterizovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova.

Obsahové štandardy

Základné suroviny a materiály

Základné suroviny, ich pôvod, spôsob ťažby, spracovania, uskladňovania. Základné materiály. Rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr... .

Technologický základ

Schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Deskriptívna geometria a názorné zobrazovanie, technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

Špeciálne technologické a technické postupy

Vývoj technológie. Určovanie vhodnosti materiálov, ich hodnotenie a kombinácie. Jednotlivé technologické postupy techník vytvárania výrobkov, zhodnotenie, vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Upravy finálnych výrobku, ich náležitosti a postupy.

Ručné opracovávanie materiálov špecifickými technikami, prevádzkanie povrchových úprav.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zošľachtovaní rôznymi technikami.

V oblasti **brúsenia skla**

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- realizovať základné práce na hladinárskom a kuličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na kuličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- urobiť banku,
- naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať základné cvičenia so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ťadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- zhotovovať základné práce s plochým sklom,
- spracovať základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovať kovové spojovacie materiály,
- kresliť a vystrihovať podkladové strihy,
- prezentovať rezanie sklenených segmentov,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

Spracovanie skla

Organizácia pracoviska, prípravné práce, príprava, obsluha a údržba pracovných nástrojov, strojov a zariadení, príprava materiálov a pracovných pomôcok. Realizácia typov umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, vlastné výtvarné návrhy. Kombinácia vhodných technologických postupov a techník, vhodné spôsoby riešenia technických problémov, ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor

TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Samostatne tvorí, organizuje, realizuje

a prezentuje aj vlastnú umeleckú tvorbu a využíva formu slobodného umeleckého povolania. Uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Ťažisko odbornej kvalifikácie spočíva v tvarovaní a zošľachťovaní skla, procesoch chladenia materiálov a výroby špeciálnych skiel a smaltu. Uplatnenie v praxi je široké, v malých i väčších firmách, prevádzkach zameraných na spracúvanie skla, v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- rozoznať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- charakterizovať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- rozvíjať vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie na základe štúdií historických vitráží a smaltov,
- charakterizovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- určiť postup navrhovania výrobku podľa základných estetických kritérií,
- popísať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- definovať pojmy odbornej terminológie,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

Techniky a technologické postupy

Vedomosti z oblasti výroby skla a smaltu. Informácie o spôsobe spracovania surovín a materiálov pri výrobe skla. Rôzne druhy sklárskych výrobkov. Princípy tvarovania a zošľachťovania skla, chladenie materiálov, výroba špeciálnych skiel a smaltu. Vlastná tvorivá aktivita a samostatné riešenie zadanej úlohy.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť riešenie funkčného a estetického výrobku,
- vyhodnotiť optimálny technologický postup zhotovenia produktu,
- aplikovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla a smaltovaných povrchov,
- umiestniť objekt do vypaľovacieho priestoru pece,
- správne narábať s materiálmi, kombinovať tradičné a netradičné materiály
- aplikovať techniky spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov,
- aplikovať technologické postupy zasklievania do olova.
- vykonávať práce so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- vytvoriť vysoký smalt,
- pripraviť technickú a výtvarnú dokumentáciu a kultivovane obhájiť svoju tvorbu,
- používať odbornú terminológiu,

- pracovať podľa zásad bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Realizácia výtvarných návrhov

Praktické činnosti, overovanie teoretických vedomostí, pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác pri zhotovovaní vitrážového skla a smaltu. Rozvoj vlastných výtvarných a umeleckých zručností, existujúce súvislosti, vhodnosť voľby pracovných nástrojov, realizácia vlastných návrhov.

Študijný odbor

LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV

Obsah vzdelania v odbore pripraví teoreticky a odborne kvalifikovaného kreatívneho odborníka pre prax. Samostatne, ale nielen, organizuje a realizuje vlastnú prácu a/alebo využíva formu slobodného umeleckého povolania. Absolvent štúdia profesionálne kvalitatne ladí klavír a príbuzné klávesové nástroje, diagnostikuje stav telesa, venuje sa údržbe a oprave, vrátane mechanickej a akustickej sústavy a koordinácii osobnej starostlivosti majiteľa o nástroj. Realizuje pravidelné kontroly a údržbu technického stavu hudobného nástroja. Vníma a akceptuje proces amortizácie, ktorá je podmienená výrobnými kvalitami, rozsahom a spôsobom hry, osobnou starostlivosťou majiteľa a úrovňou odbornej starostlivosti. Uplatnenie v praxi je široké, vo všetkých prevádzkach/školách/umeleckých inštitúciách kde sa nachádzajú príslušné hudobné nástroje, buď ako zamestnanec alebo v samostatnom podnikaní ako slobodný umelec.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základy hudobnej teórie a dejín hudby,
- vymenovať základné hudobné formy a ich prvky,
- popísať vývoj skupiny hudobných nástrojov vo vzťahu k odboru,
- charakterizovať technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klavíri a klávesových nástrojoch,
- vymenovať významných predstaviteľov hudobnej tvorby jednotlivých období,
- rozoznať najvýznamnejšie hudobné diela komponované pre klavír a klávesové nástroje,
- definovať technologické postupy výroby klavírov a klávesových nástrojov,
- odborne posudzovať druhy a vlastnosti používaných materiálov,
- vysvetliť technologické postupy spracovania príbuzných materiálov (kov, textil, koža, drevo...),
- popísať stavbu klavírov a klávesových nástrojov,
- definovať základy konštrukcie hudobných nástrojov,
- rozoznať rozsah funkčných porúch klavírov, klávesových nástrojov a iných hudobných nástrojov,
- vymenovať základné príčiny vzniku porúch klavíra a klávesových nástrojov,
- vysvetliť technologické postupy špeciálneho ladenia a opráv klavírov a klávesových nástrojov,
- definovať princípy práce s digitálnymi technológiami,
- vymedziť základy bezpečnosti pri práci.

Obsahové štandardy

Dejiny hudby a hudobná teória

Prehľad a základná orientácia vo vývoji hudobného umenia a hudobných nástrojov, vývoj hudobnej tvorby a funkcia hudobného umenia. Špecifiká vývoja hudobnej tvorby pre čembalo, spinet a klavír, historickým premenám tejto skupiny nástrojov a tvorbe významných osobností minulosti aj súčasnosti. Obsahový okruh poskytuje žiakom aj základné vedomosti z hudobnej teórie potrebné pre pochopenie vývojových tendencií a zákonitostí hudby a pre rozvíjanie praktických hudobných zručností.

Technológia a materiály

Hudobné nástroje a ich konštrukcie, technologické a technické postupy ladenia, opravy klavírov a príbuzných klávesových nástrojov. Materiály, ich vlastnosti, hodnotenie, využitie vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus a životné prostredie.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozpoznávať farebnosť tónu a dynamickú škálu pri hre klavírnych skladieb,
- hrať na klavír na úrovni potrebnej pre uplatnenie výsledkov svojej práce,
- upravovať drevo, kovy, textil, kožu a iné materiály a ekologicky s nimi zaobchádzať,
- používať správne pomôcky a nástroje podľa príslušnej pracovnej operácie a vykonávať ich údržbu,
- opraviť poruchy, chyby a poškodenia stavby klavíra a klávesových nástrojov,
- regulovať mechaniky konštrukcie klavírov a príbuzných nástrojov (cimbál, čembalo, spinet...),
- aplikovať techniky ladenia klavírov a príbuzných klávesových nástrojov,
- naladiť krídla s viedenskou a anglickou mechanikou,
- naladiť pianína rôznych značiek a konštrukcií,
- ovládať tónovanie pianínovej rezonančnej dosky,
- naladiť spinet, cimbál, jednomanuálové a dvojmanuálové čembalo,
- zladiť dva nástroje,
- využívať znalosti teórie a histórie hudby a hudobných nástrojov,
- ovládať zásady profesionálneho vystupovania a psychologické základy komunikácie,
- vyhľadávať a využívať dostupné zdroje informácií o nových tendenciách vo svojom odbore,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti pri práci a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Hudobná príprava

Rozvoj sluchových dispozícií žiakov prostredníctvom tonálnych a intervalových cvičení a sluchovej analýzy skladieb. Technické a interpretačné zručnosti v hre na klavíri v rozsahu potrebnom pre prezentácie výsledkov v odbore.

Ladenie a opravárstvo

Konštrukcie a stavby klavírov a príbuzných hudobných nástrojov, technologické postupy spracovania dreva, kovov, textilu a kože, má základy remeselnej práce s farbami, lakmi, lepidlami a pridruženými chemickými prostriedkami, základy práce so stolárskymi a kovoobrábacími strojmi. Realizácia opráv funkčných porúch, chýb a poškodení v stavbe klavírov a príbuzných hudobných nástrojoch a realizácia technologických postupov ladenia a údržby klavírov.

**Skupina
študijných odborov**

82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA II

Stupeň vzdelania

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

**POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ
ŠTÚDIUM**

6 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

6.1 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe – pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa	kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách
Možnosti ďalšieho štúdia	študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	vysvedčenie o maturitnej skúške

Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa	absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, ako odborne vzdelaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch umeleckoremeselnej oblasti a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia	študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

6.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné odborné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrkové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

7 PROFIL ABSOLVENTA

7.1 Všeobecná charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II je kreatívny odborník v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

7.2 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent umeleckého odboru 82 má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť,
- popísať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť všeobecné poznatky historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- vysvetliť morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,

- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- vysvetliť prácu s farbou vo vzťahu k dekóru a objemu vo výtvarnom zobrazovaní,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby,
- popísať základy anatómie pri zobrazovaní častí ľudského tela v 2D a 3D podobe,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- používať odbornú terminológiu,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- orientovať sa v základoch obchodného a pracovného práva, autorského zákona,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.

Absolvent umeleckoremeselného odboru 85 má:

- uviesť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- zhodnotiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- uviesť historické súvislosti o dobových technikách stvárnenia daného umelecko-remeselného predmetu,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- používať odbornú terminológiu,
- definovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie ,
- používať základné ekonomické pojmy,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- orientovať sa v základoch obchodného a pracovného práva, autorského zákona ,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie štúdiom odbornej literatúry.

b) Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru 82 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- aplikovať variabilné realizačno-technologické postupy tvorby umelecko-remeselného výrobku v danom odbore,
- písať a kresliť písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku, výtvarnej a technickej dokumentácie,
- vytvoriť a spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu,
- narábať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- obhájiť svoju prácu v odbornej terminológii,
- používať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Absolvent umeleckoremeselného odboru 85 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu s ohľadom na súvisiace technické normy,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- aplikovať variabilné výtvarné techniky a postupy v umelecko-remeselnej tvorbe,
- písať a kresliť písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku, výtvarnej a technickej dokumentácie,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím variabilných technologických postupov výroby,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- organizovať jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- pracovať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

8 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

8.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Disponibilné hodiny	6	192
SPOLU	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	12	48	60
Teoretické vyučovanie	12	39 ^{b)}	51
Odborná prax ^{e)}	-	9	9
Disponibilné hodiny ^{f)}	6		
SPOLU	66		

8.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

- Súčasťou teoretického vzdelávania je predmet odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 4 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva vybraných umeleckých predmetov, realizuje sa v 1. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

- e) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- f) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- j) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- k) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

8.3 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	2112

⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	68	2176
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium	
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie
	18	48
Teoretické vyučovanie	18 ^{a), b)}	4 ^{c)}
Odborný výcvik	-	4 ^{d)}
Disponibilné hodiny ^{g)}	2	
SPOLU	68	

8.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N)

- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 2 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Predmety sa na 8 hodinách v týždni (okrem cudzieho jazyka) za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách.
- Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je polročná a koncoročná práca ukončená obhajobou v 1. ročníku a polročná práca ukončená obhajobou v 2. ročníku.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odboroch 8521 N výtvarné spracúvanie skla a 8523 N tvorba vitrážového skla a smaltu je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktorý sa realizuje v rámci disponibilných hodín v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva vybraných umeleckých predmetov, realizuje sa v 1. alebo v 2. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.
- Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- j) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 68 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- k) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

9 VZDELÁVACIE OBLASTI

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie oblasti pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 4 (klikni [sem](#)).

10 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie štandardy pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 5 (klikni [sem](#)), okrem ekonomického vzdelávania, ktoré už žiaci absolvovali v predchádzajúcom štúdiu.

11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY - EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA

11.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁸ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	14	448
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	7	224
SPOLU	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	14		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	8		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	2		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	2		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	2		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	6	13	19
Teoretické vyučovanie	6	-	6
Praktické vyučovanie ^{f)}	-	13	13
Disponibilné hodiny ^{g)}	7		
SPOLU	40		

⁸ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- e) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- f) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- i) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- j) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

11.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	18	576
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	12		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	2		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	2		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	2		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	6	13	19
Teoretické vyučovanie	6	-	6
Praktické vyučovanie ^{f)}	-	13	13
Disponibilné hodiny ^{g)}	3		
SPOLU	40		

⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

11.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- c) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- g) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- i) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- j) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

11.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	8	256
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	8		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	4		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	1,5		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	1		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1,5		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické vyučovanie	3,5	-	3,5
Praktické vyučovanie ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	4		
SPOLU	24		

11.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.

¹⁰ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

- b) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- c) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- g) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- i) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva.
- j) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

11.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹¹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	10	320
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	10		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	6		
Človek a spoločnosť' občianska náuka dejepis	1,5		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	1		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1,5		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické vyučovanie	3,5	-	3,5
Praktické vyučovanie ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	2		
SPOLU	24		

¹¹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

11.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky
- b) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- c) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou
- g) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- i) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva.
- j) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

11.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Teoretické vzdelávanie	6	192
Praktické vyučovanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	20	640

11.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie

- Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte v 1. a 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- Praktické vyučovanie sa realizuje podľa súčasne všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného

¹² Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

učiteľa/majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

- e) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- f) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva.
- g) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- h) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

11.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	12	384
Teoretické vzdelávanie	2	64
Praktické vyučovanie	8	256
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384

¹³ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

11.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie

- a) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte v 1. a 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- d) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa súčasne všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa/majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- e) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- f) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Disponibilné hodiny sa využijú na opakovanie a doplnenie učiva.
- g) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- h) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.